

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sži/6/2012
Identifikačné číslo spisu:	9009010141
Dátum vydania rozhodnutia:	29.05.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9009010141.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobcu : BROKERSKÝ DOM o.c.p. a.s., so sídlom v Bratislave, Kuklovská 74, zastúpený JUDr. Dušanom Szabóm, advokátom a konateľom spoločnosti NIKU & partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Prokopa Veľkého č. 51, proti žalovanému : Národná banka Slovenska, Ul. Imricha Karvaša 1, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. GUV-550/2009-4 z 5. júna 2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. januára 2012, č. k. 1S/16/2010-35, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. januára 2012, č. k. 1S/16/2010-35 z m e ň u j e tak, že rozhodnutie žalovaného č. GUV-550/2009-4 z 5. júna 2009 podľa ust. § 250j ods. 2 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce zo sumy zaplatenej titulom súdnych poplatkov v sume 132 € a z trov právneho zastúpenia v sume 454,12 €, všetko na účet jeho právneho zástupcu do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 5. júna 2009, č.: GUV-550/2009-4, ktorým odvolanie žalobcu zo dňa 22. mája 2009 zamietol. Zároveň žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní spisového materiálu a administratívneho spisu žalovaného, dospel k záveru, že žalovaný požadovanú informáciu neposkytol s poukazom na ust. § 11 ods.1 písm. g/ zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „zák. č.

211/2000 Z. z.“ alebo „zákon o slobode informácií“), žalobca je dohliadaným subjektom, ktorý má všetky práva vyplývajúce zo zákona o dohľade nad finančným trhom a uvedené informácie sa týkali výkonu kontroly. V predmetnej veci nebolo popreté žalobcovo uplatnené právo na informácie. Toto právo je obmedzené zákonom o slobode informácií, ktorý nedovoľuje žalovanému, viazanému čl. 2 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky, zverejniť iné informácie týkajúce sa výkonu kontroly, než tie, ktoré stanovil zákon, a preto podľa názoru súdu žalovaný ani nemal možnosť voľnej úvahy v tom, či a ako svoju právomoc uplatní. Krajský súd zdôraznil, že kategorické znenie ustanovenia § 11 ods. 1 písm. g/ zákona o slobode informácií neumožňuje iný výklad obmedzenia sprístupnenia informácií, týkajúceho sa výkonu kontroly, preto je ho potrebné nevyhnutne vykladať len v kontexte s účelom zákona (čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. S poukazom na uvedené krajský súd žalobu zamietol, pretože dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom a v konaní neboli zistené skutočnosti, ktoré by viedli k záveru, že by správne orgány vydali nezákonné rozhodnutia.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu v zákonnej lehote podal žalobca odvolanie. Uviedol v ňom, že žalovaný za rozhodnutie o odmietnutí poskytnúť informáciu nepovažuje prezumované rozhodnutie v zmysle § 18 ods. 3 zákona o slobode informácií, ale Odpoveď na žiadosť zo dňa 15. mája 2009, pričom tento zjavný rozpor medzi vnímaním situácie zo strany žalobcu a vnímaním situácie zo strany žalovaného nechal bez povšimnutia aj krajský súd, hoci aj priamo v odôvodnení napádaného rozsudku je tento rozpor viac ako zjavný. Žalobca poukázal na to, že z odôvodnenia rozsudku sa nedozvedel, či krajský súd považoval Odpoveď na žiadosť zo dňa 22. mája 2009 za rozhodnutie, zrejme však áno, keďže v závere krajský súd použil množné číslo. Žalobca však nepodával odvolanie voči Odpovedi na žiadosť, ale voči rozhodnutiu o odmietnutí poskytnúť informáciu, ktorého existencia sa len v zmysle § 18 ods.3 zákona o slobode informácií predpokladá.

Žalobca uviedol, že podstata odôvodnenia rozsudku je len na strane 4, kde sa krajský súd venuje výkladu rozdielu medzi informáciou, ktorá sa týka výkonu kontroly, dohľadu alebo dozoru a informáciou o samotnom rozhodnutí alebo inom výsledku kontroly, dohľadu alebo dozoru, rozdiel ktorý mu je jasný a ktorý on ani nerozporuje. To podstatné, čo žalovanému ako aj krajskému súdu uniklo je, to, že riaditeľ Kancelárie guvernéra žalovaného v liste č. GUV-314/2008-7 z 3. novembra 2008 uviedol nasledovné : „Pokiaľ ide o dĺžku trvania dohľadu, podľa informácií, ktoré som si vyžiadal, je táto spôsobená okrem iného aj ťažkosťami pri získavaní požadovaných dokladov od Vašej spoločnosti.“

Podľa žalobcu je možné súhlasiť s tvrdením žalovaného (ak by bolo pravdivé, čo nie je), že ak by pri výkone dohľadu zo strany žalovaného skutočne spôsoboval ťažkosti pri získavaní dokladov, potom by táto skutočnosť nevyhnutne musela resp. minimálne mala byť uvedená v Protokole o vykonanom dohľade č. ODO-11037/2007 (ďalej len „Protokol“) v zmysle § 10 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 747/2004 Z. z.“). Žalobca uviedol, že je pravdou, že Protokol mu bol doručený 23. júla 2008, ale z jeho obsahu je zrejmé, že žiadne ťažkosti so získavaním požadovaných podkladov na strane žalobcu nenastali. Uvedené je možné dokumentovať obsahom Protokolu, avšak krajský súd tento dôkaz nevykonával. Preto ak tvrdenie žalobcu o neexistencii ťažkostí pri získavaní podkladov pri vykonávaní dohľadu žalovaným je pravdivé, potom nevyhnutne musí byť nepravdivé citované tvrdenie riaditeľa Kancelárie guvernéra žalovaného, pričom žalovaný ako povinná osoba mal vydať rozhodnutie o odmietnutí poskytnúť informácie, avšak z dôvodu, že tieto nemá k dispozícii. Žalobca s poukazom na ust. § 15 ods. 1 zákona o slobode informácií, ktoré citoval, uviedol, že pokiaľ takto žalovaný nepostupoval, vystavil sa riziku prezumpcie existencie rozhodnutia o odmietnutí poskytnúť informáciu podľa § 18 ods. 3 zákona o slobode informácií, avšak aj s tým rizikom, že žiadateľ nebude vedieť, či dôvodom odmietnutia je niektorý zo zákonných dôvodov, pre ktoré povinná osoba informáciu nemôže poskytnúť alebo či takýmto dôvodom je jednoducho fakt, že povinná osoba požadovanú informáciu nemá k dispozícii. Žalobca zdôraznil, že je pre neho mimoriadne dôležité poznať odôvodnenie rozhodnutia o odmietnutí poskytnúť informáciu, pričom za takéto odôvodnenie nie je možné považovať obsah Odpovede na žiadosť, pretože táto sa nestáva (ani dodatočne) súčasťou prezumovaného rozhodnutia. Navyše v danom prípade je zrejmé, že žalovaný požadované informácie nemá k dispozícii, pretože tieto neexistujú a sú zjavne len účelovým tvrdením riaditeľa Kancelárie guvernéra žalovaného.

Žalobca ďalej uviedol, že namiesto analýzy rozdielu medzi informáciou, ktorá sa týka výkonu kontroly,

dohľadu alebo dozoru a informáciou o samotnom rozhodnutí alebo inom výsledku kontroly, dohľadu alebo dozoru, sa krajský súd mal venovať analýze zmyslu a účelu ustanovenia § 11 ods. 1 písm. g/ zákona o slobode informácií. Podľa názoru žalobcu, zmysel a účel predmetného ustanovenia spočíva v ochrane samotného priebehu výkonu kontroly tak, aby táto zo strany kontrolovaného subjektu nemohla byť marená resp. aby kontrolovaný subjekt nemohol opatreniami na jeho strane napraviť či aspoň zakryť prípadné pochybenia, ktoré by nevyhnutne pri kontrole museli byť zistené. Ak však vychádzame z časových údajov, podľa ktorých Protokol je datovaný na 23. júla 2008, list riaditeľa Kancelárie guvernéra žalovaného na 3. novembra 2008 a napokon Žiadosť o sprístupnenie informácií na 4. mája 2011, potom je z nich celkom zrejmé, že v čase Žiadosti bol výkon kontroly ukončený a teda poskytnutie požadovaných informácií sa výkonu kontroly v zmysle citovaného ustanovenia dotýkať objektívne nemohlo, najmä ak sa tieto mali objaviť v Protokole (čo sa však nestalo). Žalobca tiež doplnil, že pokiaľ je tvrdenie riaditeľa Kancelárie guvernéra žalovaného nepravdivé, o čom je presvedčený, potom ani nemôžu existovať osoby, ktoré by mu také informácie poskytli, pričom toto bolo dôvodom jeho žiadosti - aby okrem uvedenia konkrétnych ťažkostí pri získavaní podkladov žalovaný označil aj osoby, od ktorých sa mal takéto informácie dozvedieť. Žalobca preto žiadal, aby odvolací súd uvedené zohľadnil okrem iného aj z dôvodu (ktorý uvádzal už v žalobe), že podľa § 38 ods. 1 písm. a/ zák. č. 747/2004 Z. z. v znení platnom v rozhodnom čase „Národná banka Slovenska môže uložiť poriadkovú pokutu tomu, kto bez závažného dôvodu sťažuje výkon dohľadu na mieste alebo dohľadu na diaľku najmä tým, že neposkytne Národnej banke Slovenska alebo osobám povereným výkonom dohľadu požadované doklady alebo informácie súvisiace s dohľadanými subjektmi, prípadne inú súčinnosť požadovanú na účely výkonu dohľadu na mieste alebo dohľadu na diaľku“. Žalovaný je inštitúciou, ktorá si podľa žalobcu nemôže dovoliť uvádzať v oficiálnych vyjadreniach nepravdivé skutočnosti a navyše skutočnosti, ktoré žalobcu môžu vo vzťahu k tretím osobám vážne poškodiť dokonca až v takom rozsahu, že príde o svojich klientov. Uviedol tiež, že ak by sa prijal postup žalovaného za zákonné riešenie, potom by nikto nikdy tvrdenia podobné tvrdeniu riaditeľa Kancelárie guvernéra žalovaného nemohol spochybniť, pretože by museli byť považované za informácie, ktorých poskytnutie je možné odmietnuť s poukazom na § 11 ods. 1 písm. g/ zákona o slobode informácií, čo zjavne nie je jeho účelom.

Žalobca vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. januára 2012, č. k. 1S/16/2010-35 podľa § 250ja ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte len „O.s.p.“) zmenil tak, že zruší rozhodnutie žalovaného č. GUV-550/2009-4 z 5.6.2009, vec mu vráti na ďalšie konanie a žalovaného zaviazhe na náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia v celkovej výške 588,59 €, ktoré v rámci odvolania podrobne špecifikoval.

Žalovaný vyjadrenie k odvolaniu žalobcu nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je opodstatnené. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 vety prvej O.s.p., s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 29. mája 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Úlohou krajského súdu v predmetnej veci bolo postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov - § 247 a nasl. O.s.p.) preskúmať zákonnosť postupu a horeoznačeného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu z 5. júna 2009, č.: GUV-550/2009-4, ktorým odvolanie žalobcu zo dňa 22. mája 2009 zamietol.

Odvolací súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa § 22 ods. 2 zákona o slobode informácií, ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, použijú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní. Týmto všeobecným predpisom je zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“).

Podľa ust. § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti, ktorými sú podľa § 47 ods. 1 cit. zákona výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní.

Podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku, ak sú pre to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

Ako vyplýva z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, výrok rozhodnutia je jadrom celého rozhodnutia, ktorým sa určujú konkrétne práva a povinnosti účastníkov správneho konania. Musí preto v presnej, stručnej a úplnej formulácii vyjadriť záver správneho orgánu o otázke, ktorá je predmetom rozhodnutia. Výrok rozhodnutia musí byť vždy určitý a presný. Túto požiadavku určitosti, presnosti a zrozumiteľnosti výroku treba dôsledne rešpektovať aj pri vydávaní rozhodnutia odvolacieho orgánu.

Odvolací súd po oboznámení sa s podkladmi súdneho spisu, vrátane spisu administratívneho správneho orgánu konštatuje, že výrok napadnutého rozhodnutia, ktorým žalovaný len zamietol odvolanie žalobcu zo dňa 22. mája 2009 horeuvedeným kritériám nezodpovedá. Z takto formulovaného výroku (a mimochodom ani zo záhlavia na ktoré nadväzoval), nie je vôbec zrejmé, o ktorom rozhodnutí vlastne žalovaný napadnutým rozhodnutím rozhodol, t.j. čo bolo predmetom odvolacieho konania.

Krajský súd prehliadol závažné procesné pochybenie, na ktoré je povinný prihliadnuť z úradnej povinnosti. Odvolací súd zároveň považuje za potrebné uviesť, že krajský súd nevenoval žiadnu pozornosť námietke žalobcu, že rozklad podal proti fiktívnemu rozhodnutiu a nie proti listu žalovaného zo 4. mája 2009. S touto námietkou sa v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku vôbec nevysporiadal.

V preskúmvanej veci najvyšší súd dospel k záveru, že nedôslednou aplikáciou ustanovenia § 59 ods. 2 správneho poriadku bolo vo veci zistené závažné pochybenie majúce za následok nezákonnosť preskúmvaného rozhodnutia žalovaného. Neurčitý výrok rozhodnutia žalovaného správneho orgánu totiž sám osebe zakladá nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, a to bez toho aby sa odvolací súd musel zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia

Z horeuvedených dôvodov odvolací súd zamietajúci prvostupňový rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom v zmysle § 250ja ods. 4 O.s.p. je viazaný právnym názorom súdu, pričom zároveň je povinný sa vysporiadať aj so všetkými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní.

Vychádzajúc zo stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa čl. 1 Ústavy je aj princíp právnej istoty. Tento spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať (napr. II. ÚS 10/99, tiež II. ÚS 234/03). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV.ÚS 92/09).

Podľa § 250ja ods. 4 O.s.p. súd prvého stupňa aj správny orgán sú viazané právnym názorom

odvolacieho súdu, ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania pozostávajúcich zo sumy zaplatenej titulom súdnych poplatkov v sume 132 € (za žalobu a odvolanie po 66 €) a z trov právneho zastúpenia žalobcu advokátom v prvostupňovom a odvolacom konaní v celkovej sume 454,12 €.

Trovy právneho zastúpenia tvorí tarifná odmena vypočítaná podľa § 11 ods. 1 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej v texte len „vyhláška“) za 2 úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci 29. júla 2009, žaloba) vo výške po 115,90 € s paušálnou náhradou vo výške 6,95 € + 19% DPH (46,68 €) a za 1 úkon právnej služby, (odvolanie vo veci samej z 29.3.2012) vo výške 127,16 € s paušálnou náhradou vo výške 7,63 € + 20% DPH (26,95 €). Trovy právneho zastúpenia predstavujú teda spolu sumu 454,12 €.

Náhradu trov konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu v súlade s § 149 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.